

Tandheelkundige voorwerpen in de twintigste eeuw 9

Parodontologie

De interdentale rager

Toen mij gevraagd werd wat in de parodontologie de belangrijkste ontdekking in de laatste 100 jaar is geweest, was mijn eerste reactie 'de interdentale rager!'. Ondanks het feit dat er maandelijks minstens 4 internationale tijdschriften gevuld worden met wetenschappelijke publicaties over het ontstaan en de behandelingen van parodontitis, spreekt de behandelaar nog elke dag de levenslange veroordeling tot het gebruik van ragers over zijn patiënten uit.

Al in 1819 realiseerde Parmlly zich hoe belangrijk de lokale factoren zijn bij het ontstaan van afwijkingen aan de tanden en het tandvlees. Hij constateerde dat er geen ziekte ontstaat als tanden worden vrijgehouden van plaque. Daarom propageerde hij het gebruik van een gewaste zijden draad om de irriterende materie tussen de tanden, die met een tandenborstel niet kan worden verwijderd, los te maken. Als hulpmiddel om de ruimte tussen de tanden te reinigen is de tandenstoker nog veel ouder. De oudst bekende zilveren tandenstoker dateert van 3500-3200 v. Chr. en was afkomstig uit Azië. In de Arabische cultuur heeft de profeet Mohammed een grote rol gespeeld bij de introductie van een persoonlijke mondhygiëne. Volgens Mohammed was een gebed dat vooraf werd gedaan door het gebruik van tandenstokers 75 keer meer waard dan een gewoon gebed (Bremmer, 1964).

De nieuwe generatie ragers van Curaprox®, waarmee de patiënt met een soort pocket-sonde zelf de juiste doorsnede van een rager kan uitzoeken.

Voor zover na te gaan werd pas in de jaren zestig van de vorige eeuw, door fabrikant Jordan, de interdentale rager geïntroduceerd. Deze interdentale borsteltjes zijn tegenwoordig alom verkrijgbaar in verschillende dikten, zodat er altijd één gekozen kan worden die zo goed mogelijk de individuele interdentale ruimte opvult. Je zou de ragers een revolutionaire vinding kunnen noemen. Het is immers een middel dat eenvoudig in gebruik koppelt aan een grote mate van effectiviteit. Ragers zijn effectief bij concave proximale vlakken van elementen. Afhankelijk van de grootte van de rager komen de haartjes van de rager enigszins subgingivaal (1,5-3 mm).

Bij het geven van advies over ragers geldt dat de rager enigszins klem moet zitten zonder dat de spiraal de gebitselementen raakt, zodat trauma aan de gebitselementen wordt voorkomen. Bij voorkeur wordt geen tandpasta gebruikt om abrasie te voorkomen. Recente verbeteringen zijn de plastic coating om de metalen kern ter vermindering van de pijnsensatie en het steeds kleiner maken van de ragerkern. De rager CPS 07 van Curaprox is op dit moment de kleinste en kan zelfs in situaties met een intacte interdentale papil efficiënt worden toegepast (Schmage *et al*, 1999). Hiermee is de indicatie voor het gebruik van de interdentale rager ook in de richting van de patiënt met gingivitis geschoven.

G.A. van der Weijden, Amsterdam

Literatuur

- BREMMER MDK. The story of dentistry. New York: Dental Items of Interest Publishing Co. Inc., 1964.
- PARMLY LS. A practical guide to the management of the teeth. Philadelphia: Collins and Croft, 1819.
- SCHMAGE P, PLATZER U, NERGIZ I. Comparison between manual and mechanical methods of interproximal hygiene. Quintessence Int 1999; 30: 535-539.